

ASOS JOURNAL

The Journal of Academic Social Science

Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 5, Sayı: 50, Temmuz 2017, s. 329-347

Yayın Geliř Tarihi / Article Arrival Date

01.06.2017

Yayınlanma Tarihi / The Publication Date

30.07.2017

Dr. Melih GÜZEL

Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi
melih.guzel@marmara.edu.tr

Arş. Gör. Kutbettin KUYUMCU

Marmara Üniversitesi Yüksek Lisans Öğrencisi
kutbettin.kuyumcu@marmara.edu.tr

TÜRKİYE'DEKİ GİTARİST BESTECİLERİN HALK MÜZİĞİ UYARLAMALARINDA ÇOKSESLENDİRME TEKNİKLERİNE İLİŞKİN YAKLAŞIMLARININ İNCELENMESİ¹

Öz

Bu çalışmanın genel amacı Türkiye'deki gitarist bestecilerin halk müziğı uyarlamalarında çokseslendirme tekniklerine ilişkin yaklaşımlarının ve bu konuya ilişkin görüşlerinin belirlenmesidir. Bu genel amaç kapsamında belirlenen araştırma sorularına cevap aranmıştır. Bu araştırmanın evrenini Türkiye'deki gitarist besteciler oluşturmaktadır. Örneklemini ise çeşitli eğitim kurumlarında görev yapmakta olan 11 gitarist besteci oluşturmaktadır. Örneklem kolay ulaşılabilen örneklem yöntemiyle belirlenmiştir. Bu araştırma 'betimsel' bir çalışmadır. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından 5 adet sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Araştırmada, hazırlanan görüşme formundaki açık uçlu sorular aracılığıyla elde edilen veriler içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Görüşme formundaki kapalı uçlu sorular ise yüzde frekans hesaplamasına tabi tutulmuş, bu şekilde elde edilen yüzde frekans değerleri ile veriler analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucunda elde edilen bulgu analizlerinden her araştırma sorusuna yönelik sonuçlara ulaşılmıştır. Bu sonuçlar doğrultusunda önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar kelimeler: Çokseslendirme Teknikleri, Gitarist Besteciler, Uyarlama.

¹Bu makale Kutbettin KUYUMCU'nun 'Türkiye'deki Gitarist Bestecilerin Halk Müziğı Eserlerini Klasik Gitara Uyarlama Yaklaşımlarının İncelenmesi' adlı yüksek lisans tezinden türetilmiştir.

**AN ANALYSIS ON APPROACHES ASSOCIATED WITH
POLIFONY TECHNIQUES IN THE GUITARIST COMPOSERS
ADAPTATION OF FOLK MUSIC IN TURKEY**

Abstract

The general aim of this study is To Determine The Approaches Of Polifony Techniques In Classical Guitar Adaptation Of Folk Music And Opinions About This Subject Of Guitarist Composers In Turkey. As part of this general objective answers to the research questions identified, it was searched. The universe of this research is composed of guitarist composers in Turkey. The sample is composed of 11 guitarist composers working in various educational institutions. The sample was determined by easy-to-reach sampling method. This research is a 'descriptive' study. Screening model was used in the research. A semi-structured interview form consisting of 5 questions was prepared by the researchers, as data collection tool used in the research. In the study, the data obtained through the open-ended questions in the interview form prepared were analyzed by the content analysis method. The closed-ended questions in the interview form were subjected to percentage frequency calculation, and the percentage frequency values and data obtained in this way were analyzed. As a result of the research, the results of each research question have been obtained from the findings analysis. Suggestions have been made in the direction of these results.

Keywords: Adaptation Approaches, Guitarist Composers, Polifony Techniques.

BÖLÜM I

GİRİŞ

Klasik gitar, geniş bir ses aralığına sahip birçok müzik türünün icra edilebildiği zengin bir telli çalgıdır. Gerek ulusların etnik müziklerinde gerekse klasik ve popüler müzik türlerinde hem solo çalgı olarak hem de bir eşlik çalgısı olarak günümüzde yaygın olarak kullanılmaktadır. Andrea Segovia'nın deyimiyle 'fakirin piyanosu' klasik gitar çok seslendirmeye oldukça yatkın bir çalgıdır. Kolay taşınabilirliği ve temin edilebilirliği de çalgının tercih edilmesinde diğer önemli etkenlerdendir.

Keman ve piyano gibi batı çalgılarının eğitiminde büyük ilerlemelerin kaydedildiği 1930'lu yıllarda klasik gitar eğitimi henüz konservatuar programlarında yer almadığı gibi, ülkemize konser vermek amacıyla gelen yabancı müzisyenler arasında bir klasik gitar yorumcusunun bulunduğu bir kayıt da günümüze ulaşmamıştır. Bu durumun, klasik gitarın toplum tarafından henüz yeterince tanınmaması ve belli bir ilgiye sahip olmamasından kaynaklandığı düşünülmektedir (Uluocak, 2015).

Türkiye de gitar önceleri sadece eğlence müziğinde kullanılan bir çalgı olmuş daha sonra az sayıda da olsa konser vermeye gelen yabancı gitaristler, radyo yayımları, çeşitli vesilelerle yurtdışına gidip gelen müziğe yatkın kişilerin getirdiği plak ve notalar klasik gitarın ülkemizde yaygınlaşmasına neden olmuştur. Uzun yıllar sadece özel dersler şeklinde devam eden gitar eğitimi daha sonra yavaş yavaş okullara girmeye başlamıştır (Elmas, 2003; s 54).

Cumhuriyetin ilk yıllarında gitar eğitimi sadece özengen eğitim ve özel olarak verilen derslerle yapılmış, yapılan çalışmalar gitarın Türkiye'de yaygınlaşmasında yetersiz kalmıştır. Uzun bir süre gitara verilmesi gereken önem verilmemiş ve bu durum Türkiye'de az sayıda gitar yorumcusu, bestecisi ve eğitimcisinin yetişmesine neden olmuştur.

Ülkemizde klasik gitar ile ilgili bilinen en eski gitar öğretmeni, aynı zamanda çok iyi bir gitarist olan Andrea Paleologos(1911-1997)'dur. Andrea Paleologos birçok öğrenci yetiştirmiştir. Öğrencileri arasında gitarı Ankara'ya götürenlerden Can Aybars (1917-1999), ilk Türkçe gitar metodunu yazan Ziya Aydın (1905-1982), Türkiye gitar hayatına çok değerli gitaristler kazandıran Savaş Çekirge, halen İstanbul'da dersler veren ve gitar için modern eserler besteleyen Misak Toros gibi ülkemiz gitar yaşamının gelişiminde çok önemli görevler almış gitaristler vardır. (Kanneci, 2001)

1930'lu yıllarda ciddi olarak gitar çalan ve öğrenci yetiştiren ilk isimler arasında Dr. Fazıl Ab-rak, İlya Ksantapulos, Mario Parodi, Andrea Paleologos, Ertuğrul Şatiroğlu, Ankara'da Can Aybars ve sonradan Paris'e yerleşen Rıfat Esenbel'i görmekteyiz. Bu kişilerin yetiştirdiği öğrenciler ve onların öğrencileri Türkiye'de gitarın tanınması ve yaygınlaşmasını sağlamışlardır. Değişik kuşaklarda yetişen bu gitaristler konserler vermiş, çalgının tanıtılmasına ön ayak olmuşlardır. (Elmas, 2003; s 54)

Klasik gitar eğitiminin henüz akademilerde yer almadığı bu yıllarda, çalgıya ait bilgilerini tamamen kendi çabalarıyla geliştiren bu gitaristlerin oluşturduğu birikimin sonucunda ise çoğunlukla kendi öğrencilerinden oluşan yeni bir kuşak sahneye çıkmıştır. Türkiye'de klasik gitar eğitiminin gelişiminde ikinci bir kuşak olarak adlandırılabilir olan bu gitaristler arasında Misak Toros (1940-2010), Raffi Arslanyan (d. 1944-) ve Savaş Çekirge (1944-1998) en önde gelenlerdir. (Kanneci, 2001)

Türkiye'de klasik gitar eğitimi bu ikinci kuşağın çalışmaları sonucunda giderek yaygınlaşmış, bu kuşak özellikle Ankara, İstanbul ve İzmir gibi büyükşehirlerde düzenledikleri konserler ve yetiştirdikleri öğrencilerle klasik gitarın popüler bir çalgı olarak tanınmasında büyük bir katkı sağlamıştır. (Uluocak, 2015)

Türkiye de yetişmiş bu iki kuşak gitaristlerin çabaları, yurt dışından konser vermek için gelen yabancı gitaristlerle birlikte yaptıkları gitar konserleri ayrıca 1960'lı yıllarda gitarın da kullanıldığı popüler müziğin yaygınlaşması, gitarın tanınmasını, yaygınlaşmasını ve gitara olan ilginin artmasını sağlamıştır.

Nitekim Güzel de yüksek lisans tezinde (Güzel, 1994) Ziya Aydın'ın Ankara'da kurduğu "Gitar Sevenler Kulübü", yetiştirdiği öğrencileri ile vermiş olduğu konserler ve üç kitap halinde hazırladığı "Gitar Metodu" ile gitar eğitimi sahasında etkili olduğundan bahsetmektedir.

1970'li yıllara gelindiğinde bu iki kuşağın birikimleri ve yetiştirdikleri 1950'li ve 1960'lı yıllarda doğan üçüncü kuşak sayılabilecek öğrencilerin de çabalarıyla Türkiye'de klasik gitar, akademik sistemdeki yerini almaya başlamıştır. Böylece klasik gitar mesleki müzik eğitimi veren kurumlar olan konservatuvarlar, müzik öğretmenliği ve güzel sanatlar fakültelerinin müzik bölümlerinde yerini alabilmiştir.

İlk olarak 1930'lu yıllarda Türkiye'de varlık gösteren klasik gitar, bugün dünyada olduğu gibi Türkiye'de de tercih edilen en popüler çalgılardan biri olarak benimsenmektedir. Türkiye'de

seksen yılı aşkın bir zamandır varlığını gösteren klasik gitar, zorlu da olsa gelişme açısından büyük bir ivme göstermiş ve bu alanda dünyada söz sahibi olacak müzisyenler yetişmiştir. (Özkan, S. B. ve Mustan Dönmez, B. 2014)

Klasik gitar bir batı müziği çalgısı olduğundan klasik gitar repertuarı ve gitar eğitimi müfredatı yaygın olarak batı müziği eserlerinden oluşmaktadır. Ancak bireyin içinde doğup yetiştiği kültürünün ürünü olan müziği de icra etme ihtiyacı, sanatçıları kendi yöresel müziklerinin karakterini yansıtan besteler yapmaya ve yöresel halk türkülerini klasik gitara uyarlamaya yöneltmiştir. 20. yüzyılın son çeyreğinde Türkiye'nin önde gelen bestecilerinin yanı sıra gitar sanatçıları tarafından yapılmaya başlanan bu beste ve uyarlamaların son dönemlerde yaygınlaştığı, klasik gitar dağarı ve eğitimi müfredatında yer almaya başladığı görülmektedir.

Konuyla ilgili literatür taraması yapıldığında son yıllarda hatırı sayılır sayıda bestecinin özellikle de gitarist bestecilerin klasik gitar için halk müziği karakterinde bestelerinin ve halk müziği uyarlamalarının olduğu, ancak; bestecilerin bu deneyimlerini, hangi süreçlerden geçerek ne tür yaklaşımlarla gerçekleştirdikleri ile ilgili araştırmaların olmadığı saptanmıştır.

Bestecilerin yaptığı işleri irdelemek, hem yapılan işi anlamlandırmaya hem de bundan sonra yapılabilecekler üzerine düşünmeye yardımcı olabilir. (Özer 2013) Dolayısı ile gitarist bestecilerin Halk Müziği eserlerini klasik gitara uyarlarken hangi çokseslendirme tekniklerini hangi gerekçelerle kullandıklarının genç yeni nesil gitaristlere ilham kaynağı olacağından önemli bir araştırma konusu olduğu düşünülmektedir. Bu düşünceden hareketle araştırmada Türkiye'deki gitarist bestecilerin halk müziği uyarlamalarında çokseslendirme tekniklerine ilişkin yaklaşımlarının incelenmesi planlanmıştır.

Araştırmanın ana problemi Türkiye'deki gitarist bestecilerin halk müziği uyarlamalarında çokseslendirme tekniklerine ilişkin yaklaşımlarının ve bu konuya ilişkin görüşlerinin bilinmesidir.

1.1. Amaç

Bu çalışmanın genel amacı Türkiye'deki gitarist bestecilerin halk müziği uyarlamalarında çokseslendirme tekniklerine ilişkin yaklaşımlarının ve bu konuya ilişkin görüşlerinin belirlenmesidir. Bu genel amaç kapsamında aşağıdaki araştırma sorularına cevap aranmıştır:

1. Gitarist bestecilerin kontrpuan tekniğine ilişkin yaklaşımları nelerdir?
2. Gitarist bestecilerin dikey çokseslendirme tekniğine ilişkin yaklaşımları nelerdir?
3. Gitarist bestecilerin Kemal İlerici'nin dörtlü armoni sistemine ilişkin yaklaşımları nelerdir?
4. Gitarist bestecilerin popüler müzik türlerinde kullanılan akor kuruluşları, yürüyüşleri ve kadanslarına ilişkin yaklaşımları nelerdir?
5. Gitarist bestecilerin uyarlamalarda yeni tema veya bölümlere ilişkin yaklaşımları nelerdir?

1.2. Önem

Bu çalışmanın;

- Türkiye'deki gitarist bestecilerin halk müziği uyarlamalarında çokseslendirme tekniklerine ilişkin hangi çokseslendirme tekniklerini kullandıklarının ve bunları hangi gerekçelerle tercih ettiklerinin belirlenmesini sağlayacağı,

- Genç yeni nesil gitaristlere bu alanda katkı sağlayacağı düşünüldüğünden önemli olduğu düşünülmektedir.

1.3. Sayıtlar

Bu araştırmada;

- Seçilen örneklemin evreni temsil ettiği,
- Katılımcı gitarist bestecilerin doğru ve samimi cevap verdiği, bu yüzden araştırmada verilerin geçerlilik ve güvenilirlik derecesinin yüksek olduğu,
- Veri toplama aracının amaca yönelik olduğu varsayılmaktadır.

1.4. Sınırlılıklar

Bu araştırma;

- Klasik gitar ile,
- Klasik gitara uyarlanmış halk müziği eserleri ile
- Türkiye'deki gitarist besteciler ve bu bestecilerin halk müziği uyarlamalarında çokseslendirme tekniklerine ilişkin yaklaşımları ile sınırlı tutulmuştur.

1.5. Tanımlar

Halk Müziği: Toplumların yaşam deneyimleri ve kültürel değerleri ile oluşturduğu kuşaktan kuşağa aktarılan sözlü ve sözsüz ezgilerdir.

Uyarlama: Bestesi daha önceden yapılmış olan bir melodinin stilini korumak şartı ile çeşitli enstrümanların yapısına göre yeniden düzenlenmesi ve bu sırada eserin akışı ve armonizasyonunun yeniden yapılması demektir.

Türkiye'deki Gitarist Besteciler: Araştırmanın yapıldığı süreçte Türkiye'de yaşamakta olan gitar çalan bestecilerdir.

BÖLÜM II

YÖNTEM

2.1. Araştırma Modeli

Bu araştırma Türkiye'deki gitarist bestecilerin halk müziği uyarlamalarında çokseslendirme tekniklerine ilişkin yaklaşımlarını incelemeye yönelik 'betimsel' bir çalışmadır. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır.

Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. (Karasar, 2012; s. 77) Bu çalışmada da gitarist bestecilerin görüşleri var olduğu şekli ile ortaya konmaya çalışılmıştır.

2.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini Türkiye'deki gitarist besteciler oluşturmaktadır. Örneklemine ise çeşitli eğitim kurumlarında görev yapmakta olan 11 gitarist besteci oluşturmaktadır.

Türkiye'deki gitarist bestecilerin ve bu araştırmanın amacı doğrultusunda daha da daralarak halk müziği eserlerini klasik gitara uyarlayan bestecilerin tümünün tespit edilmesinin çeşitli zorlukları bulunmaktadır. Bu sebeple evrenin tam bir listesine ulaşmak güç olmuştur. Bununla birlikte daha önce bu bestecilere yönelik yapılan tek çalışmada (Yeprem, 2007) adı geçen gita-

rist besteciler bir hareket noktası olarak alınmıştır. Buradan hareketle örneklem kolay ulaşılabilen örneklem ile alınmıştır.

Bu kapsamda belirlenen 11 katılımcı gitarist besteci ile ilgili bilgiler Tablo 2.1 de sunulmuştur.

Tablo 2.1 Katılımcı Gitarist Bestecilere İlişkin Bilgiler

Adı Soyadı	Ünvanı	Çalıştığı Kurum
M. Safa YEPREM	Prof. Dr.	Marmara Üniversitesi
Kaan KORAD	Doç.	Bilkent Üniversitesi
Tolgahan ÇOĞULU	Doç.	İstanbul Teknik Üniversitesi
Sadık YÖNDEM	Yrd. Doç. Dr.	Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Mehmet ÖZKANOGĞLU	Yrd. Doç. Dr.	Mersin Üniversitesi
Bekir KÜÇÜKAY	Öğr. Gör. Dr.	İstanbul Üniversitesi
Melih GÜZEL	Öğr. Gör. Dr.	Marmara Üniversitesi
Ricardo MOYANO	Öğr. Gör.	İstanbul Yıldız Teknik Üniversitesi
Ceyhun ŞAKLAR	Öğr. Gör.	İstanbul Üniversitesi
Behzat Cem GÖNENÇ	Öğr. Gör.	Kocaeli Üniversitesi
Efgan RENDE	Gitar Öğretmeni	Avni Akyol Güzel Sanatlar Lisesi

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada kullanılan veri toplama aracı olarak gitarist bestecilerin çokseslendirme tekniklerine ilişkin yaklaşımlarını incelemek amacıyla araştırmacı tarafından 5 adet sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Görüşme formu soruları; klasik batı müziği armonisi, dörtlü armoni, popüler müzik türleri armonisi ve yeni tema veya bölümler olarak belirlenen alt boyutlara göre hazırlanmıştır.

Bu araştırmada, veri toplama amacı ile hazırlanan görüşme formu katılımcılara, 'web ve e-posta tabanlı derinlemesine görüşme' yöntemi kapsamında uygulanmıştır. Bilgisayar tabanlı konuşmalar eş zamanlı ya da eş zamanlı olmaksızın gerçekleşebilir. Görüşme amacıyla bir araya gelmek için uygun zamanı ayarlamak ve mesafe problemini çözmek nitel görüşmelerde her zaman bir problem olmuştur. E-posta görüşmeleri ülke, hatta dünya genelindeki katılımcılara uygun olduğu zamanda cevaplama imkanı tanıdığından bu sorun bertaraf edilmiştir. Nitel araştırmacıların "eş zamanlı olmayan e-görüşme" adını verdikleri bu yöntemde katılımcılar ve görüşmeciler görüşme için karşılıklı olarak uygun oldukları bir zamanı ayarlamak zorunda kalmamaktadırlar. Ayrıca tüm görüşmeyi tek bir zaman aralığında bitirmeleri gerekmemektedir. Katılımcılar sorulara anında cevap vermek zorunda kalmazlar. (Berg ve Lune, 2015; s 157-158)

Araştırmada uzman görüşü yoluyla iç geçerlik sağlanmaya çalışılmış olup, toplanan verilerden ulaşılan bulguların tutarlılığı kontrol edilmiştir. Ayrıca dış geçerlilik sağlamak için araştırmanın

modeli, evren ve örneklem, veri toplama araçları, verilerin toplanması, verilerin çözümlenmesi ve bulguların ne şekilde düzenlendiği ayrıntılı şekilde açıklanmıştır.

Araştırmanın tutarlılığını (iç güvenilirlik) arttırmak amacıyla başka bir araştırmacı tarafından tutarlık incelemesi yapılmıştır. Bu amaç doğrultusunda başka bir araştırmacı tarafından katılımcı görüşleri okunmuş bunlardan temalar oluşturulmuştur. Bu temalar ile araştırmanın bulgu analizlerindeki temalar karşılaştırılmıştır. “Bu stratejinin amacı araştırmaya dışarıdan bir gözle bakılması ve araştırmacının baştan sona gerçekleştirdiği araştırma etkinliklerinde tutarlı davranıp davranmadığını ortaya koymaktır.” (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 272) Ayrıca araştırmanın temel aşamaları hakkında ayrıntılı açıklamalara yer verilerek, araştırmadan elde edilen ham veriler ileride başka bir araştırmada karşılaştırma yapmak üzere saklanarak teyit edilebilirliği (dış güvenilirlik) sağlanmaya çalışılmıştır.

Bunlara ek olarak bulgular analiz edilirken görüşme formlarından katılımcıların görüşlerinden direkt alıntılar yapılarak araştırmanın geçerlik ve güvenilirliğine katkı sağlanmaya çalışılmıştır.

2.4. Verilerin Toplanması

Araştırmada veriler, 11 gitarist bestecinin görüşme formundaki sorulara verdikleri yanıtlar aracılığı ile elde edilmiştir. Araştırmanın bu aşamasında katılımcılar önce telefonla aranmış araştırma ile ilgili bilgilendirilmiştir. Daha sonra araştırmacı tarafından hazırlanan görüşme formu 15.12.2016 tarihinde katılımcılara e-posta yoluyla gönderilmiş, katılımcılardan bir ay içerisinde soruları cevaplandırmaları istenmiştir. Bu süreçte oluşturulan ortak facebook grubu aracılığıyla, katılımcılarla iletişim halinde olunmuş, sorular hakkında çeşitli dönütlerde bulunulmuştur. Ayrıca bazı katılımcılar ile telefon ve mail aracılığıyla da sorularla ilgili dönütlerde bulunulmuştur. 15.01.2017 tarihinde tüm katılımcıların görüşme formlarına verdikleri cevaplara ulaşılmıştır.

2.5. Verilerin Çözümlemesi

Araştırmada, hazırlanan görüşme formundaki açık uçlu sorular aracılığıyla elde edilen veriler içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. “İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Betimsel analizde özetlenen ve yorumlanan veriler, içerik analizinde daha derin bir işleme tabi tutulur ve betimsel bir yaklaşımla fark edilemeyen kavram ve temalar bu analiz sonucu keşfedilebilir. Bu amaçla toplanan verilerin önce kavramsallaştırılması, daha sonrada ortaya çıkan kavramlara göre mantıklı bir biçimde düzenlenmesi ve buna göre veriyi açıklayan temaların saptanması gerekmektedir.” (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 227) Görüşme formlarından elde edilen veriler öncelikli olarak birkaç kez okunduktan sonra kodlar oluşturulmuş, sonrasında verilerden ortaya çıkan bu kodlar doğrultusunda temalar oluşturulmuştur. Oluşturulan temalar tablolara yerleştirilerek sunulmuştur. Görüşme formundaki kapalı uçlu sorular ise yüzde frekans hesaplamasına tabi tutulmuş, bu şekilde elde edilen yüzde frekans değerleri ile veriler analiz edilmiştir.

BÖLÜM III

BULGULAR

Bu bölümde, araştırma kapsamında 5 araştırma sorusuna yönelik hazırlanan 5 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla 11 gitarist besteciden elde edilen bulgular analiz edilmiştir.

3.1. Gitarist Bestecilerin Kontrpuan Tekniğine İlişkin Yaklaşımlarına Yönelik Bulgular

Bu araştırma sorusuna yönelik görüşme formunda katılımcılara 1 soru sorulmuştur.

3.1.1. "Yaptığınız Uyarlamalarda Çokseslendirme Tekniklerinden Kontrpuan Tekniğini Kullanıyor Musunuz? Neden?" Sorusuna Yönelik Bulgular

Tablo 3.1 "Yaptığınız Uyarlamalarda Çokseslendirme Tekniklerinden Kontrpuan Tekniğini Kullanıyor Musunuz? Sorusuna İlişkin Dağılım

Katılımcı Görüşleri	Frekans (f)	Yüzde (%)
Evet	9	81,82
Hayır	2	18,18
Toplam	11	100

Tablo 3.1 incelendiğinde "Yaptığınız uyarlamalarda çokseslendirme tekniklerinden kontrpuan tekniğini kullanıyor musunuz?" sorusuna tüm katılımcıların cevap verdiği görülmektedir. Bu soruya 11 katılımcıdan 9 katılımcı (% 81,82) 'Evet' cevabını, 2 katılımcı (%18,18) 'Hayır' cevabını vermiştir. Kullanma ve kullanmama nedenlerine ilişkin bulgular Tablo 3.2 de sunulmuştur.

Tablo 3.2 Kontrpuan Tekniğini Kullanma ve Kullanmama Nedenlerine İlişkin Dağılım

KATILIMCI GÖRÜŞLERİ		KATILIMCILAR											Frekans
Temalar		K 1	K 2	K 3	K 4	K 5	K 6	K 7	K 8	K 9	K 10	K 11	11
Evet	Halk müziğinin yapısı açısından uygun bir yöntemdir.		X	X	X	X	X	X	X				7
	Güzel duyumsal etki sağlar.				X	X	X						3
	Ana ezginin daha belirgin olmasını sağlar.			X									1
	Eseri geliştirme imkanı sağlar.									X			1
	Sadece kullanıyorum.											X	1
Ha-	Halk müziğinin monofonik yapısı-	X											1

Katılımcı Görüşleri	Frekans (f)	Yüzde (%)
Evet	11	100
Hayır	0	0
Toplam	11	100

Tablo 3.3 incelendiğinde "Yaptığınız uyarlamalarda çokseslendirme tekniklerinden dikey çok seslendirme tekniğini kullanıyor musunuz?" sorusuna tüm katılımcıların cevap verdiği görülmektedir. Bu soruya 11 katılımcının tamamı (% 100) 'Evet' cevabını vermiştir. Kullanım nedenlerine ilişkin bulgular Tablo 3.4'te sunulmuştur.

Tablo: 3.4 Dikey Çokseslendirme Tekniğini Kullanma Nedenlerine İlişkin Dağılım

KATILIMCI GÖRÜŞLERİ		KATILIMCILAR											Frekans
Temalar		K 1	K 2	K 3	K 4	K 5	K 6	K 7	K 8	K 9	K 10	K 11	11
Evet	<i>Halk müziğinin yapısı açısından uygun bir yöntemdir.</i>		X	X	X		X	X	X				6
	<i>Güzel duyumsal etki sağlıyor.</i>						X	X	X				3
	<i>Ezgiyi zenginleştiriyor geçişlerde kolaylık sağlıyor.</i>					X			X				2
	<i>Somut matematiksel yapılar oluşturur.</i>								X				1
	<i>Gitarın buna müsait bir yapısı var.</i>					X							1
	<i>Ezgilerin etkili duyurulmasını sağlıyor.</i>											X	1
	<i>Eş seslerden oluşan bir dikey yapı sağlıyor.</i>	X											1
	<i>Sadece kullanıyorum</i>									X		X	2

Tablo 3.4 incelendiğinde dikey çokseslendirme tekniğini kullanma nedenlerine yönelik 11 katılımcıdan 9 katılımcının gerekçe belirttiği, 2 katılımcının gerekçe belirtmediği görülmektedir. Ayrıca bazı katılımcılar birden fazla gerekçe belirtmişlerdir.

'Evet' cevabını veren 9 katılımcı kullanma gerekçelerini şu şekilde belirtmişlerdir: "*Halk müziğinin yapısı açısından uygun bir yöntemdir.*" (6/9), "*Güzel duyumsal etki sağlar.*" (3/9), "*Ezgiyi zenginleştirir, geçişlerde kolaylık sağlar.*" (2/9), "*Somut matematiksel yapılar oluşturur.*" (1/9),

"Gitarın buna müsait bir yapısı var." (1/9), "Ezgilerin etkili duyurulmasını sağlar." (1/9), "Eş seslerden oluşan bir dikey yapı sağlar." (1/9). Ayrıca 2 katılımcı gerekçe belirtmeyerek 'Sadece kullanıyorum' cevabını vermiştir.

4 numaralı katılımcı konuya ilişkin aşağıdaki görüşleri ifade etmiştir:

"Halk müziklerinde farklı armonik anlayışlarla dikey çok seslendirmenin halk müziğinin yapısı ve doğallığını destekleyeceğini düşünüyorum, bu anlamda genel olarak halk müziği düzenlemeleri için kuvvetli öneme sahip bir tekniktir bence."

5 numaralı katılımcının görüşleri de aşağıdaki gibidir:

"Evet kullanıyorum. Çünkü gitarın buna çok müsait bir yapısı var. Dikey çoksesliliği birkaç amaçla kullanıyorum: Ezgiyi zenginleştirmek, istenen vurguyu verebilmek, sert ya da yumuşak geçişler yapabilmek, başka bir tona geçiş yapabilmek."

3.3. Gitarist Bestecilerin Kemal İlerici'nin Dörtlü Armoni Sistemine İlişkin Yaklaşımlarına Yönelik Bulgular

Bu araştırma sorusuna yönelik görüşme formunda katılımcılara 1 soru sorulmuştur.

3.3.1. "Yaptığınız Uyarlamalarda Çokseslendirme Tekniklerinden Kemal İlerici'nin Dörtlü Armoni Sistemini Kullanıyor Musunuz? Neden?" Sorusuna Yönelik Bulgular

Tablo 3.5 *Yaptığınız Uyarlamalarda Çokseslendirme Tekniklerinden Kemal İlerici'nin Dörtlü Armoni Sistemini Kullanıyor Musunuz? Sorusuna İlişkin Dağılım*

Katılımcı Görüşleri	Frekans (f)	Yüzde (%)
Evet	5	45,45
Hayır	6	54,55
Toplam	11	100

Tablo 3.5 incelendiğinde "Yaptığınız uyarlamalarda çokseslendirme tekniklerinden Kemal İlerici'nin dörtlü armoni sistemini kullanıyor musunuz? sorusuna tüm katılımcıların cevap verdiği görülmektedir. Bu soruya 11 katılımcıdan 5 katılımcı (%45,45) 'Evet' cevabını, 6 katılımcı (%54,55) 'Hayır' cevabını vermiştir. Kullanma ve kullanmama nedenlerine ilişkin bulgular Tablo 3.6 da sunulmuştur.

Tablo:3.6 *Kemal İlerici'nin Dörtlü Armoni Sistemini Kullanma ve Kullanmama Nedenlerine İlişkin Dağılım*

KATILIMCI GÖRÜŞLERİ		KATILIMCILAR											Frekans
Temalar		K 1	K 2	K 3	K 4	K 5	K 6	K 7	K 8	K 9	K 10	K 11	11
Evet	<i>Halk müziğinin yapısı açısından uygun bir yöntemdir.</i>		X						X		X		3

rın birbirlerine olan bağlantı kuralları, dereceler ve benzeri genel armoni kurgusunu kullanmıyorum. Kemal İlerici'nin sistemini katı bir şekilde uygulamaya çalıştığımda, istediğim disonans gerginlikleri oluşturamadığımı fark ettim. Bu nedenle dörtlü akor yapısını, geleneksel batı armonisi ve disonans kurgularla birlikte işliyorum."

3.4. Gitarist Bestecilerin Popüler Müzik Türlerinde Kullanılan Akor Kuruluşları, Yürüyüşleri ve Kadanslarına İlişkin Yaklaşımlarına Yönelik Bulgular

Bu araştırma sorusuna yönelik görüşme formunda katılımcılara 1 soru sorulmuştur.

3.4.1."Yaptığınız Uyarlamalarda Popüler Müzik Türlerinde (caz, rock.. vb) Kullanılan Akor Kuruluşlarını, Yürüyüşlerini ve Kadanslarını Kullanıyor Musunuz? Neden?" Sorusuna Yönelik Bulgular

Tablo 3.7 *Yaptığınız Uyarlamalarda Popüler Müzik Türlerinde (caz, rock.. vb) Kullanılan Akor Kuruluşlarını, Yürüyüşlerini ve Kadanslarını Kullanıyor Musunuz? Sorusuna İlişkin Dağılım*

Katılımcı Görüşleri	Frekans (f)	Yüzde (%)
Evet	6	54,55
Hayır	5	45,45
Toplam	11	100

Tablo 3.7 incelendiğinde "Yaptığınız uyarlamalarda popüler müzik türlerinde kullanılan akor kuruluşlarını, yürüyüşlerini ve kadanslarını kullanıyor musunuz?" sorusuna tüm katılımcıların cevap verdiği görülmektedir. Bu soruya 11 katılımcıdan 6 katılımcı (%54,55) 'Evet' cevabını, 5 katılımcı (%45,45) 'Hayır' cevabını vermiştir. Kullanma ve kullanmama nedenlerine ilişkin bulgular Tablo 3.8 de sunulmuştur.

Tablo 3.8 *Popüler Müzik Türlerinde Kullanılan Akor Kuruluşlarını, Yürüyüşlerini ve Kadanslarını Kullanma ve Kullanmama Nedenlerine İlişkin Dağılım*

KATILIMCI GÖRÜŞLERİ		KATILIMCILAR											Frekans
Temalar		K 1	K 2	K 3	K 4	K 5	K 6	K 7	K 8	K 9	K 10	K 11	11
Evet	<i>Eserin yapısıyla uyum sağlar.</i>					X	X	X	X				4
	<i>Güzel duyumsal etki sağlar.</i>						X	X	X				3
	<i>Dinlediğim müziklerin etkisi ile kullanırım.</i>					X							1
	<i>Karmaşık armoniler kullanırım.</i>										X		1
	<i>Melodideki koma sesi kullandığım</i>												X

Katılımcı Görüşleri	Frekans (f)	Yüzde (%)
Evet	10	90,91
Hayır	1	9,09
Toplam	11	100

Tablo 3.9 incelendiğinde "Yaptığınız uyarlamalarda sizin yazdığınız tema veya bölümlere yer veriyor musunuz?" sorusuna tüm katılımcıların cevap verdiği görülmektedir. Bu soruya 11 katılımcıdan 10 katılımcı (%90,91) 'Evet'; 1 katılımcı (%9,09) 'Hayır' cevabını vermiştir. Yer verme nedenlerine ilişkin bulgular Tablo 3.10 da sunulmuştur.

Tablo 3.10 Yeni Tema veya Bölümlere Yer Verme Nedenlerine İlişkin Dağılım

KATILIMCI GÖRÜŞLERİ		KATILIMCILAR											Frekans
Temalar		K 1	K 2	K 3	K 4	K 5	K 6	K 7	K 8	K 9	K 10	K 11	11
Evet	<i>Besteci, fikirleriyle esere katkı sağlamalıdır</i>		X			X		X	X				4
	<i>Esere zenginlik katıyor.</i>										X	X	2
	<i>Bağlayıcı, formu kurgulayıcı ve bütünleştirici olabiliyor.</i>				X				X				2
	<i>Sadece türküyü gitarla çalmayı mekanik buluyorum.</i>							X					1
	<i>Eserin monoton hale gelmesini önüyor.</i>	X											1
	<i>Yeni bir gitar eseri yaratmamı sağlıyor.</i>								X				1
	<i>Sadece yer veriyorum.</i>			X			X						2
	Hayır	<i>Sadece yer vermiyorum.</i>									X		

Tablo 16 incelendiğinde 11 katılımcıdan 8 katılımcının yazdığı tema veya bölümlere yer verme gerekçelerini belirttiği, 3 katılımcının gerekçe belirtmediği görülmektedir. Ayrıca bazı katılımcılar birden fazla gerekçe belirtmişlerdir.

'Evet' cevabını veren 8 katılımcı yer verme gerekçelerini şu şekilde belirtmişlerdir: "*Besteci, fikirleriyle esere katkı sağlamalıdır.*" (4/8), "*Esere zenginlik katıyor.*" (2/8), "*Bağlayıcı, formu kurgulayıcı ve bütünleştirici olabiliyor.*" (2/8), "*Sadece türküyü gitarla çalmayı mekanik buluyorum.*" (1/8), "*Eserin monoton hale gelmesini önüyor.*" (1/8), "*Halk müziğini gitarla taklit*

etmek yerine yeni bir gitar eseri yaratmamı sağlıyor." (1/8). Ayrıca 'Evet' cevabını veren 2 katılımcı da gerekçe belirtmeyerek sadece 'Evet' (2/10) cevabını vermiştir.

Yer verdiğini ifade eden 7 numaralı katılımcı aşağıdaki görüşleri ifade etmiştir:

"Genelde uyarlamalara giriş, köprü veya bölümler eklemeyi tercih ediyorum. Sadece türkünün kendisini gitarla çalmayı mekanik buluyorum. Bilindiği gibi sanatsal ürün her zaman var olanın (alışıldığı) dışına çıkar. Uyarlamaların zanaat değil de sanata dönüşmesinin koşullarından biri de bu bence."

Konuya ilişkin 8 numaralı katılımcının görüşleri de aşağıdaki gibidir:

"Yaptığım uyarlamada ana temadan farklı ama yine temaya yardım eden, yol açan bir anlayışla giriş – intro - yapmayı tercih ediyorum. Sonuçta yaptığım iş temanın sadece otantik haline katkı sağlamaktan daha fazla bir şey olmalı bana ait olmalı. Halk müziğini gitarla taklit etmek yerine yeni bir gitar eseri olup farklı bir şeyler söyleyebilmeli. Bu da kişisel yaklaşımında, girişler yardımcı fikirler, başlı başına yeni bölümler, çeşitlemeler hatta yazılı doğaçlamaya varan bölümler yazmaya kadar genişleyebilir."

'Hayır' cevabını veren 1 katılımcı gerekçe belirtmeyerek sadece 'Hayır' cevabını vermiştir.

BÖLÜM IV

SONUÇ

Bu bölümde araştırma soruları ile ilgili elde edilen bulguların analizlerinden ulaşılan sonuçlar sunulmuştur. Ayrıca ulaşılan bu sonuçlar doğrultusunda önerilerde bulunulmuştur.

4.1.Sonuç

4.1.1. Gitarist Bestecilerin Kontrpuan Tekniğine İlişkin Yaklaşımlarına Yönelik Sonuçlar

Birinci araştırma sorusuna ilişkin bulgular analiz edildiğinde sonuçlarla ilgili olarak;

- ✓ Katılımcıların büyük çoğunluğunun klasik gitara uyarladıkları halk müziği eserlerinde kontrpuan tekniğini kullandıklarını ifade ettikleri gözlenmiştir. Katılımcıların kontrpuan tekniğini kullanma nedenlerine ilişkin olarak bu tekniğin;
 - Halk müziğinin yapısı açısından uygun bir yöntem olduğunu,
 - Güzel duyumsal etki sağladığını,
 - Ana ezginin daha belirgin olmasını sağladığını,
 - Eseri geliştirme imkanı sağladığını gerekçe olarak belirttikleri gözlenmiştir.
- ✓ Ayrıca az sayıda da olsa bazı katılımcıların da klasik gitara uyarladıkları halk müziği eserlerinde kontrpuan tekniğini kullanmadıklarını ifade ettikleri gözlenmiştir. Bu katılımcıların kontrpuan tekniğini kullanmama nedenlerine ilişkin olarak bu tekniğin;
 - Halk müziğinin monofonik yapısına zarar verdiğini,
 - Ezgisel yapının geri planda kalmasına yol açtığını gerekçe olarak belirttikleri gözlenmiştir.

4.1.2. Gitarist Bestecilerin Dikey Çokseslendirme Tekniğine İlişkin Yaklaşımlarına Yönelik Sonuçlar

İkinci araştırma sorusuna ilişkin bulgular analiz edildiğinde sonuçlarla ilgili olarak;

- ✓ Katılımcıların tamamının klasik gitara uyarladıkları halk müziği eserlerinde dikey çokseslendirme tekniğini kullandıklarını ifade ettikleri gözlenmiştir. Katılımcıların dikey çokseslendirme tekniğini kullanma nedenlerine ilişkin olarak bu tekniğin;
 - Halk müziğinin yapısı açısından uygun bir yöntem olduğunu,
 - Güzel duyumsal etki sağladığını,
 - Ezgiyi zenginleştirip geçişlerde kolaylık sağladığını,
 - Somut matematiksel yapılar oluşturduğunu,
 - Gitarın yapısı ile uyumlu olduğunu,
 - Ezgilerin etkili duyurulmasını sağladığını,
 - Eş seslerden oluşan bir dikey yapı sağladığını gerekçe olarak belirttikleri gözlenmiştir.

4.1.3. Gitarist Bestecilerin Kemal İlerici'nin Dörtlü Armoni Sistemine İlişkin Yaklaşımlarına Yönelik Sonuçlar

Üçüncü araştırma sorusuna ilişkin bulgular analiz edildiğinde sonuçlarla ilgili olarak;

- ✓ Kemal İlerici'nin dörtlü armoni sisteminin kullanımı ile ilgili olarak katılımcılar arasında önemli oranda görüş ayrılığının olduğu, bu sistemi kullanan ve kullanmayan katılımcı oranlarının birbirine çok yakın olduğu ama katılımcıların çoğunluğunun klasik gitara uyarladıkları halk müziği eserlerinde Kemal İlerici'nin dörtlü armoni sistemini kullanmadıklarını ifade ettikleri gözlenmiştir. Katılımcıların bu sistemi kullanmama nedenlerine ilişkin olarak aşağıdaki gerekçeleri belirttikleri gözlenmiştir.
 - Duymak istediğim tınlara cevap olmuyor.
 - Dörtlü aralıklar kullansam da bu sistemdeki şekliyle kullanmıyorum.
 - Her ezgiye ya da makama uygulanamaz.
 - Bu sistemi çok iyi tanımıyorum.
 - Melodiyi çarpıtmayı tercih etmiyorum.
- ✓ Klasik gitara uyarladıkları halk müziği eserlerinde Kemal İlerici'nin dörtlü armoni sistemini kullandıklarını belirten katılımcıların ise bu sistemi kullanma nedenlerine ilişkin olarak aşağıdaki gerekçeleri belirttikleri gözlenmiştir.
 - Halk müziğinin yapısı açısından uygun bir yöntemdir.
 - Bağlamanın tını özelliklerini hissettirir.
 - Güzel duyumsal etki sağlar.

4.1.4. Gitarist Bestecilerin Popüler Müzik Türlerinde Kullanılan Akor Kuruluşları, Yürüyüşleri ve Kadanslarına İlişkin Yaklaşımlarına Yönelik Sonuçlar

Dördüncü araştırma sorusuna ilişkin bulgular analiz edildiğinde sonuçlarla ilgili olarak;

- ✓ Katılımcılar arasında klasik gitara uyarladıkları halk müziği eserlerinde popüler müzik türlerinde kullanılan akor kuruluşlarını, yürüyüşlerini ve kadanslarını kullanma durumları ile ilgili olarak önemli oranda görüş ayrılığının olduğu, bunları kullanan ve kullanmayan katılımcı oranlarının birbirine çok yakın olduğu ama katılımcıların çoğunluğunun bunları kullandıklarını ifade ettikleri gözlenmiştir. Katılımcıların kullanma nedenlerine ilişkin olarak aşağıdaki gerekçeleri belirttikleri gözlenmiştir.

- Eserin yapısıyla uyum sağlar
 - Güzel duyumsal etki sağlar.
 - Dinlediğim müziklerin etkisi ile kullanırım.
 - Karmaşık armoniler kullanırım.
 - Melodideki koma sesi kullandığım akora yediriyorum.
- ✓ Klasik gitara uyarladıkları halk müziği eserlerinde popüler müzik türlerinde kullanılan akor kuruluşlarını, yürüyüşlerini ve kadanslarını kullanmadıklarını belirten katılımcıların ise bu sistemi kullanmama nedenlerine ilişkin olarak aşağıdaki gerekçeleri belirttikleri gözlenmiştir.
- Halk müziğinin yapısına zarar veriyor.
 - Kalıplardan uzak duruyorum.

4.1.5. Gitarist Bestecilerin Uyarlamalardaki Yeni Tema Veya Bölümlere İlişkin Yaklaşımlarına Yönelik Sonuçlar

Beşinci araştırma sorusuna ilişkin bulgular analiz edildiğinde sonuçlarla ilgili olarak;

- ✓ Katılımcıların büyük çoğunluğunun klasik gitara uyarladıkları halk müziği eserlerinde yazdıkları tema veya bölümlere yer verdiklerini ifade ettikleri, yer verme nedenlerine ilişkin aşağıdaki gerekçeleri belirttikleri gözlenmiştir.
- Besteci, fikirleriyle esere katkı sağlamalıdır.
 - Esere zenginlik katıyor.
 - Bağlayıcı, formu kurgulayıcı ve bütünleştirici olabiliyor.
 - Sadece türküyü gitarla çalmayı mekanik buluyorum.
 - Eserin monoton hale gelmesini önüyor.
 - Halk müziğini gitarla taklit etmek yerine yeni bir gitar eseri yaratmamı sağlıyor.

4.2.Öneriler

1. Halk müziğinin yapısal özelliklerine hakim olunması halk müziği uyarlama çalışmalarının niteliğine katkı sağlayabilir.
2. Halk müziği uyarlama çalışmalarında çokseslendirme tekniklerine hakim olunması halk müziği uyarlama çalışmalarının niteliğine katkı sağlayabilir.
3. Bu alanda yapılmış çalışmaların hem notalarının yayınlanması hem de profesyonel albüm kayıtları ve video kliplerinin yapılıp görsel ve işitsel medya organlarıyla insanlara ulaştırılması alana katkı sağlayabilir.
4. Bu alanda yapılmış çalışmalar için ortak bir internet havuzu oluşturularak tüm eser sahiplerinin verimlerini paylaşabilecekleri ve gitaristlerin kolayca ulaşabilecekleri ortak bir platform yararlı olabilir.
5. Kültür bakanlığı ve üniversiteler türkü düzenlemelerini teşvik amaçlı sipariş ya da yarışmalarla bir araya toparlayıp yayın ve kayıt olanakları sunabilirler.
6. Bestecilerin bu alandaki deneyimlerini ve bilgi birikimlerini gerek akademik çalışmalarla gerekse panel, sempozyum, ders vb. çeşitli etkinliklerle paylaşmaları yararlı olabilir.

KAYNAKLAR.

- Berg, B. L., Lune, H. (2015). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* Konya: Eğitim Yayınevi.
- Elmas, Y. (2003). *Sorularla Gitar* İstanbul: Pan Yayıncılık.
- Güzel, M. (1994). *Türk Müziği Ezgi ve Dizilerinin Gitara Uygulanabilirliği* Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü: İstanbul.
- Kanneci, A. (2001). *Gitar İçin Beste Yapmış Türk Bestecilerinin Eğitimi ve Yapıtlarının Uluslar Arası Gitar Repertuarındaki Yeri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Ankara.
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel Araştırma Yöntemi (23. Basım)*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık Tic. Ltd. Şti.
- Özer, M. C. (2013). Modernizm ve Avrupalılaşma'nın Makamsal Müziğe Etkileri Ve Günümüz Bestecilerinde Yansımaları. *Asosjournal Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi* 1 (1), s. 46-61
- Özkan, S. B. (2014). *Türkiye'de Gitar Pratiklerinde Anadolu Müziksel Öğelerinin Kullanılması Süreci Üzerine Sosyo-Kültürel Bir Araştırma*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Malatya.
- Uluocak S.(2015) *Türkiye'de Cumhuriyet'in İlk Elli Yılında Klasik Gitar Eğitimi: Paleologos ve Öğrencileri*. Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı Sahne ve Müzik Eğitim Araştırma Dergisi, 1 (1), 60-80.
- Yeprem, S. (2007). *Türk Gitar Müziği Çalışmaları*. Web site: www.safayeprem.com/wp-content/uploads/.../turkiyede-gitar-muzigi-calismalari.pdf (Erişim Tarihi: 07.12.2016).
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık: Ankara.